

Bài 5: Biến nguồn tài nguyên thành nguồn năng lượng

THU HÀ - MAITHANH

Trước đây, nói đến làm thủy điện là mọi người nghĩ ngay đến Sông Đà bởi "dân Sông Đà chuyên trị thi công, ngăn sông đắp đập, làm hầm dẫn nước, xây dựng lên những nhà máy thủy điện tâm cơ. Vậy nhưng giờ đây "làm thủy điện" không còn độc quyền của Sông Đà nữa. Tuy nhiên, khi TCty Đầu tư Phát triển đô thị và KCN bắt tay vào "làm" thủy điện thì nhiều người lại ngạc nhiên. Họ nghĩ rằng, doanh nghiệp này được thành lập, vốn ít, làm sao làm được thủy lợi? Thời gian đã trả lời thay IDICO câu hỏi đó. Đến nay IDICO đã có trong tay 1 chuỗi nhà máy thủy điện, từ Srok Phu Miêng đến Đăkmi 4, Đăkmi 4C, Đăkmi 3.... Chỉ trong vòng 10 năm với chặng đường từ Srok Phu Miêng đến Đăkmi, IDICO đã định vị được tên mình lên "bản đồ" những doanh nghiệp sở hữu nhiều nhà máy thủy điện nhất, hay nói cách khác chính xác hơn, IDICO là một trong những doanh nghiệp có tổng công suất phát điện lớn nhất. Tiềm lực nào giúp IDICO trở thành "chàng Giông" như vậy?

Cuộc hội ngộ kỳ thú

Đã có lần tôi hỏi Thứ trưởng Bùi Phạm Khánh khi ông còn làm Tổng giám đốc IDICO, vì sao TCty lại chọn thủy điện là lĩnh vực mũi nhọn đầu tư thứ 2 sau KCN? Ông bảo, đầu tư xây dựng thủy điện không chỉ là định hướng phát triển của IDICO mà còn là niềm khát vọng của "linh" Sông Đà hội ngộ về dưới mái nhà chung IDICO. Đó là Chủ tịch HĐQT IDICO Nguyễn Tiến Cẩm - người đã từng lăn lộn trên nhiều công trình thủy điện lớn do Sông Đà làm tổng thầu thi công, đó là các phó tổng giám đốc: Nguyễn Văn Đạt, Phạm Minh Hiệp, Phạm Văn Toàn... và bản thân ông, người đã từng dẫn quân "chinh chiến" khắp các công trình thủy điện với vai trò "người làm thuê". Từ cuộc hội ngộ kỳ thú đó đã tạo động lực để IDICO quyết tâm chinh phục một lĩnh vực mới đòi hỏi không chỉ kinh nghiệm, kỹ thuật mà còn cả trình độ tài chính, phương thức quản lý, điều hành và cả sự đoàn kết, nhất trí cũng như

lòng quả cảm, tinh thần chịu khó và sự sáng tạo.

Nhìn lại chặng đường 10 năm, nguyên Chủ tịch HĐQT IDICO Nguyễn Tiến Cẩm đúc kết: "Sở dĩ IDICO làm được thủy điện là do đã tập hợp được nhiều người có máu làm thủy điện, đã từng thi công nhiều công trình nên tích lũy được kinh nghiệm và kiến thức về thủy điện. Mặt khác, trước khi chọn lĩnh vực này, chúng tôi cũng đã cần đo lường kỹ lưỡng. Với tốc độ phát triển kinh tế ở nước ta như hiện nay thì sản xuất điện không sợ ế, không lo đầu ra, có điện là có tiền. Cty CP Đầu tư xây dựng số 10 của chúng tôi lại là doanh nghiệp có kinh nghiệm, có khả năng, thiết bị để thi công bê tông khối lớn... Đó là những điều kiện cần và đủ để chúng tôi quyết định đầu tư xây dựng thủy điện".

Tuy nhiên, khi bập vào làm thủy điện, IDICO đã phải đối mặt với hàng loạt khó khăn, đặc biệt là vốn. Thứ trưởng Bùi Phạm Khánh nhớ lại: "Lúc ấy chỉ 10 tỷ đồng để thuê tư vấn thiết kế chúng tôi cũng không có. May nhờ đơn vị bạn cho nợ nên chúng tôi mới thực hiện được hoài bảo của mình".

Từ Srok Phu Miêng...

Với quan điểm, đầu tư nhưng phải chọn lọc các dự án phù hợp với khả năng và tiềm lực của mình nên IDICO đã chọn Srok Phu Miêng làm dự án đầu tay. Ông Cẩm lý giải sự lựa chọn này: "Srok Phu Miêng là bậc thang thứ 3 trên dòng sông Bè. Đây là dạng thủy điện đồng bằng, thủy điện lòng sông nên dễ làm và phù hợp với khả năng cũng như điều kiện kinh tế của IDICO tại thời điểm đó nên chúng tôi quyết định làm".

Rút kinh nghiệm từ những công trình thủy điện trước, IDICO đã giao cho một doanh nghiệp làm tổng thầu cung cấp thiết bị và chuyên gia theo ý muốn của chủ đầu tư. Nhờ vậy mà Srok Phu Miêng, dù công suất chỉ 51 MW nhưng thiết bị máy móc lại thuộc loại tương đối đồng bộ nhất so với các nhà máy thủy điện khác. Ngày 9/1/2006 bậc thang thứ 3 của sông Bè được ngăn lại. Ngày 22/10/2006 tổ máy số 1 của nhà máy thủy điện Srok Phu Miêng chính thức đưa những dòng điện đầu tiên lên lưới điện quốc gia, đánh dấu cột mốc quan trọng trong quá trình hình thành và phát triển của IDICO. Công trình thủy điện này đã vượt tiến độ để ra gần

1 năm, tiết kiệm được gần 100 tỷ đồng.

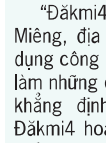
Ngày 12/02/2008, Srok Phu Miêng trở thành Cty Cổ phần thủy điện Srok Phu Miêng IDICO. "Đứa con đầu" của IDICO đến nay đã trưởng thành, mỗi năm cung cấp cho lưới điện quốc gia từ 228 - 276 triệu kWh. Srok Phu Miêng IDICO trở thành doanh nghiệp trẻ năng động, không chỉ biết duy trì và phát huy sức mạnh truyền thống của IDICO mà còn phát triển thêm nhiều lĩnh vực khác như thành lập Nhà máy nước Bình Phước IDICO với công suất 5.000m³/ngày (giai đoạn 1), lập các dự án khu dân cư và nhiều dự án khác. Ủy viên Hội đồng thành viên IDICO Phạm Văn Toàn - người "nằm vùng" ở Srok Phu Miêng cho biết, công trình này đi vào hoạt động không chỉ đem lại doanh thu bình quân 120 tỷ đồng/năm mà còn là trường dạy nghề cho đội ngũ cán bộ, công nhân IDICO. Là lò luyện ý chí và quyết tâm vươn lên làm chủ cho "người IDICO". Có lần TGD Nguyễn Văn Đạt - người đã từng là tổng chỉ huy thủy điện Srok Phu Miêng nói vui: "Srok Phu Miêng là nơi thủ tải, thử sức, rèn kỹ năng cho đội ngũ lãnh đạo IDICO. Qua quá trình thi công, chúng tôi đã trưởng thành về mọi mặt, từ công tác quản lý năng động, bản lĩnh xây dựng được một lực lượng công nhân lành nghề, một đội ngũ cán bộ quản lý năng động, nhiệt tình, tâm huyết với công việc". Công trình này cũng đã làm nảy sinh nhiều sáng kiến khiến những người trong nghề phải nể phục. Đến nay, nhiều người vẫn còn nhắc lại phương pháp lắp dầm cầu trục chân đế thượng lưu bằng công nghệ lắp đặt cầu giao thông hay như sáng kiến lấy container sắt làm cống dẫn nước ở công trình này...

...đến Đăkmi

"Những kinh nghiệm được rút ra từ quá trình thi công công trình thủy điện Srok Phu Miêng đã giúp IDICO đủ năng lực để đảm nhận thi công những công trình đòi hỏi kỹ thuật cao hơn mà chuỗi thủy điện Đăkmi là một minh chứng. Qua các công trình thủy điện do IDICO đã và đang đầu tư đã khẳng định được, doanh nghiệp này đủ năng lực thiết bị để tiến tới làm chủ đầu tư và tổng thầu xây dựng nhiều công trình hình thành và phát triển của IDICO. Công trình thủy điện này đã vượt tiến độ để ra gần

"Khi Chính phủ có chủ trương khuyến khích các thành phần tham gia xây dựng và mở rộng ngành nghề, lãnh đạo TCty như tìm thấy hướng đi mới cho sự phát triển của mình nên tham gia làm thủy điện ngay. Bởi, có công trình thủy điện là đồng nghĩa với việc hàng ngàn công nhân có việc làm. Bên cạnh đó, TCty sẽ giải quyết hàng loạt thiết bị, máy móc của các đơn vị thành viên, nhất là các thiết bị ODA vốn rất ít sử dụng trong các công trình xây dựng vừa và nhỏ". TGD Nguyễn Văn Đạt.

"Đăkmi4 là công trình lớn gấp 4 lần Srok Phu Miêng, địa hình lại hiểm trở, thi công phải sử dụng công nghệ mới nhưng "dân thủy điện" phải làm những công trình như thế này mới "dã", mới khẳng định được đẳng cấp của mình. Khi Đăkmi4 hoàn thành sẽ không ai còn nghi ngờ khả năng đầu tư xây dựng thủy điện của IDICO bởi Đăkmi4 là tổng hợp các hạng mục của các công trình thủy điện khác". Nguyên Chủ tịch HĐQT Nguyễn Tiến Cẩm.

"Làm thủy điện là không tránh khỏi sự cố nhưng điều quan trọng là, khi đối mặt thì phải bình tĩnh, đoàn kết. Nhờ cách tổ chức chuyên nghiệp cùng những kinh nghiệm đã tích lũy được qua từng công trình nên giờ đây có thể khẳng định, cán bộ, kỹ sư của IDICO không chịu bỏ tay trước bất kỳ công trình thủy điện nào". Ủy viên Hội đồng thành viên IDICO Phạm Văn Toàn.

diện thứ 2 mà IDICO tiếp tục chinh phục để thêm một lần nữa khẳng định năng lực của mình.

Công trình thủy điện Đăkmi với 4 bậc thang có tổng công suất 223 MW nằm trên sông Đăkmi thuộc huyện Phước Sơn tỉnh Quảng Nam, tổng vốn đầu tư 4.547 tỷ đồng đã được khởi công vào ngày 20/4/2007. Đây là dự án thủy điện nằm trong hệ thống quy hoạch phát triển điện năng trên hệ thống sông Vu Gia - Thu Bồn, khi hoàn thành sẽ cho sản lượng điện trung bình hàng năm khoảng 1 tỷ kWh. Đây cũng là công trình thủy điện thứ 3, sau thủy điện A Vương và Sông Cấm được triển khai đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Nam. Ngoài việc cung cấp điện năng cho đất nước, dự án này còn đảm bảo nguồn nước phục vụ cho sản xuất và sinh hoạt của nhân dân địa phương, tạo điều kiện cho ngành thủy sản, du lịch, giao thông phát triển, nhân dân lao động có thêm việc làm, tăng nguồn thu cho ngân sách và cải thiện đời sống của nhân dân trong vùng, góp phần thực hiện thành công mục tiêu của Đảng và Nhà nước về phát triển kinh tế - xã hội tại các địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn.

Lý giải vì sao IDICO chọn Đăkmi 4 để chinh phục, ông Cẩm cho biết: "Srok Phu Miêng phát hiện thành công, mỗi năm lợi nhuận đã đem lại khoảng hơn 60 tỷ đồng, một khoản thu đáng kể cho TCty. Thời điểm đó các KCN do IDICO làm chủ đầu tư dần được lấp đầy cũng đem lại cho IDICO

một nguồn vốn đáng kể. Thương hiệu của IDICO ngày càng được khẳng định và có uy tín. Chúng tôi từ một doanh nghiệp đi vay để đầu tư là chính nay đã có vốn, tài khoản ở ngân hàng lúc nào cũng có 4 - 5 triệu USD. Vì vậy phải chọn công trình lớn để đầu tư".

Sau hơn 3 năm thi công, đến nay nhiều hạng mục quan trọng của dự án Đăkmi 4 đã hoàn thành. Để tạo dựng lên hình hài công trình này, người IDICO đã phải vượt núi, băng rừng, sống chung với dã thú, vượt qua những cơn sốt rét, nỗi nhớ nhà và cả định kiến của bà con bản địa. Ông Phạm Văn Toàn - nguyên Trưởng BQL Đăkmi4 nhớ lại: "Ngày đầu dẫn quan lên đây chúng tôi chỉ có 9 người. Tổng giám đốc Khánh giao nhiệm vụ, chỉ được thuê nhà trọ 6 tháng. Để thực hiện được nhiệm vụ đó, 9 anh em chúng tôi đã phải làm việc không kể ngày đêm, phá kiếm kê, đến bù giải phóng mặt bằng, vưa san ủi, thi công làm trụ sở... 3 tháng sau, trên khu đất rộng 3ha nằm trên quả đồi ngay sát tuyến đường Hồ Chí Minh đã mọc lên những dãy nhà khang trang, vưa làm nhà điều hành dự án vưa làm nhà ở cho cán bộ công trường".

Dòng chữ IDICO sừng sững trên sườn núi không chỉ khẳng định sự kiên trì, không chỉ khẳng định sự cố gắng của IDICO ở mảnh đất này mà còn thể hiện sức mạnh, sự quyết tâm và khát khao chiến thắng của người IDICO trong hành trình chinh phục các công trình thủy điện. ❖

